

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
«28» серпня 2024 р.
«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів

Протокол №1 від «16» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Корпоративні фінанси»
Гарант ОП
Лариса ОЛІЙНИК

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма «Корпоративні фінанси»
Факультет (ННІ) економічний
Розробники: доцент кафедри фінансів, к.е.н., доцент Долженко І.І.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Освітньо-науковий рівень	Перший	
Освітній ступінь	Баклавр	
Спеціальність	072 – Фінанси, банківська справа та страхування	
Освітня програма	Корпоративні фінанси	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова (за вибором здобувача)	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Не передбачено	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	4	-
Семестр	7	-
Лекційні заняття	30 год.	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	120 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення»

Трансфертне ціноутворення займає важливе місце в підготовці здобувачів вищої світи першого (бакалаврського) освітнього рівня, спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» у формуванні їхніх інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей. Підготовка здобувачів вищої освіти в сфері трансфертного ціноутворення забезпечується високим рівнем практичних професійних знань та умінь, які формуються у результаті вивчення навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення».

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо теоретичних і практичних аспектів контрольованих операцій, здійснення порівняльного та функціонального аналізу, податкового контролю в трансфертному ціноутворенні, ведення документації з трансфертного ціноутворення та складання звітності.

Завдання навчальної дисципліни: розглянути причини виникнення й історію розвитку трансфертного ціноутворення; з'ясувати перелік суб'єктів та об'єктів контролю за трансфертним ціноутворенням; розглянути процес розвитку податкового контролю трансфертного ціноутворення в Україні; оволодіти методами трансфертного ціноутворення; дослідити документацію та звітність із трансфертного ціноутворення для податкового контролю; засвоїти порівняльний та функціональний аналіз у трансфертному ціноутворенні; розглянути податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки»; з'ясувати попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях; приділити значну увагу контрольованим іноземним компаніям.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення» для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ													
Тема 1. Трансфертне ціноутворення: причини виникнення й історія розвитку	1-2	21	3	3			15						
Тема 2. Принцип «витягнутої руки» як основоположна вимога трансфертного ціноутворення	3-4	23	4	4			15						
Тема 3. Суб'єкти та об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням	4-5	23	4	4			15						
Тема 4. Методи встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки»	6-7	23	4	4			15						
Разом за змістовим модулем 1		90	15	15			60						
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СПЕЦИФІКА ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ													
Тема 5. Аналіз порівняльності в трансфертному ціноутворенні	8-9	21	3	3			15						
Тема 6. Документація та звітність із трансфертного ціноутворення для податкового контролю	9-11	23	4	4			15						
Тема 7. Податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки»	11-12	23	4	4			15						
Тема 8. Використання контрольованих іноземних компаній	13-15	23	4	4			15						
Разом за змістовим модулем 2		90	15	15			60						
Усього годин		180	30	30			120						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Трансфертне ціноутворення: причини виникнення й історія розвитку	3
2	Тема 2. Принцип «вितягнутої руки» як основоположна вимога трансфертного ціноутворення	4
3	Тема 3. Суб'єкти та об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням	4
4	Тема 4. Методи встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу «вितягнутої руки»	4
5	Тема 5. Аналіз порівняльності в трансфертному ціноутворенні	3
6	Тема 6. Документація та звітність із трансфертного ціноутворення для податкового контролю	4
7	Тема 7. Податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки»	4
8	Тема 8. Використання контрольованих іноземних компаній	4

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Трансфертне ціноутворення: причини виникнення й історія розвитку	15
2	Тема 2. Принцип «витягнутої руки» як основоположна вимога трансфертного ціноутворення	15
3	Тема 3. Суб'єкти та об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням	15
4	Тема 4. Методи встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки»	15
5	Тема 5. Аналіз порівняльності в трансфертному ціноутворенні	15
6	Тема 6. Документація та звітність із трансфертного ціноутворення для податкового контролю	15
7	Тема 7. Податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки»	15
8	Тема 8. Використання контрольованих іноземних компаній	15

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- письмова модульна робота;
- реферати;
- практичні роботи в електронному навчальному курсі.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс: «Трансфертне ціноутворення». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=5448>
- Долженко І.І. Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Міжнародне оподаткування» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальностями 071 «Облік і оподаткування», 072 «
- Негода Ю.В., Долженко І.І. Міжнародне оподаткування: Навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2021. 456с.

а 10. Рекомендовані джерела інформації

1. Dolzhenko I. Approaches to the formation of national rules for the provision and institutional framework for the administration of account information in order to

и

,

implement the CRS standard / National and world financial and economic systems in the conditions of modern challenges: N.Davydenko, N.Kosova, J.Lemishko, Yu. Negoda, T.Oliynyk and others. Collective monograph. Verlag. SWG imexGmbH, Nurnberg, Deutschland, 2022. P.318-329.

2. Inna Dolzhenko, Oleksandr Labenko, Maksym Klymenko, Olena Ilchuk, Financial Support of Natural Agricultural Production in Ukraine/ WSEAS Transactions on Business and Economics. Volume 20, 2023, P. 194-202, DOI:10.37394/23207.2023.20.19 URL: <https://wseas.com/journals/articles.php?id=7300>

3. Inna Dolzhenko, Svitlana Savitska, Maryna Pravdiuk, , Nadiia Banera, Maksym Samchyk, Tax systems of Ukraine and EU countries during the COVID-19 pandemic: current status and prospects. Independent Journal of Management & Production, Volume 13, Issue 3, Page 145-160, Special Issue SI, DOI 10.14807/ijmp.v13i3.1906 URL: <http://www.ijmp.jor.br/index.php/ijmp/article/view/1906>

4. OECD Guidance on the transfer pricing implications of the COVID-19 pandemic. 2020. URL: https://dku.in.ua/files/Materials/OECD_COVID-19.pdf

5. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. URL: https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-2022_0e655865-en#page1

6. United Nations Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. New York, United Nations, 2021. 645 p. URL: https://dku.in.ua/files/Materials/United_Nations-TP_Developing_Countries%2C2021.pdf

7. Андрусь О. І. Трансфертне ціноутворення в Україні: проблеми і перспективи розвитку. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2018. Вип. 22. С. 6–13. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45284>

8. Греца Я.В. Зміст, правові засоби та межі податкового планування зарубіжний досвід та українська практика : монографія. Ужгород : ТОВ "РІК-У", 2020. 420 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39341>

9. Джох Р.В. Трансфертне ціноутворення: причини виникнення й історія розвитку правового регулювання. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2015. № 15. Том 1. С. 101-104. URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc15/part_1/29.pdf

10. Карлова І. О., Вербицька А. І. Трансфертне ціноутворення: економічний зміст та особливості проведення автоматизованого обліку на вітчизняних підприємствах. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 56. С. 125–132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/b ses_2020_56_20

11. Король С. Я., Уманців Г. В., Шушакова І. К. Розвиток трансфертного ціноутворення в умовах глобалізації. *Економічна теорія та право*. 2021. № 2 (45). С. 87–100. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/87-100.pdf>

12. Мельниченко Р.В. Податковий контроль трансфертного ціноутворення: правові засади :

13. монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 344 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/7895a21ee520a8eab4c366fda5e57d9b.pdf>

14. Настанови ОЕСР – Настанови Організації економічного співробітництва та розвитку щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб. 2010. 439 с.

15. Онищенко О.В., Хоменко Л.М., Авраменко О.І. Еволюція трансфертного ціноутворення в Україні: податковий аспект. *Глобальні та національні проблеми економіки*. № 21. 2018. С. 615-620. URL: <http://global-national.in.ua/issue-21-2018/29-vipusk-21-lyutij-2018-r/3830-onishchenko-o-v-khomenko-l-m-avramenko-o-i-evolyutsiya-transfertnogo-tsinoutvorenniya-v-ukrajini-podatkovij-aspekt>

16. Особливості контролю за трансфертним ціноутворенням в умовах воєнного стану. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/586570.html>

17. План дій BEPS: ключові аспекти для України. Презентація. Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2020_BEPS.pdf

18. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>

19. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві. Законом України від 16.01.2020 № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>

20. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення трансфертного ціноутворення. Закон України від 13.05.2014 р. № 1260-VII. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t141260?ed=2014_05_13

21. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. Закон України від 28.12.2014 № 72-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-19#Text>

22. Про затвердження переліку організаційно-правових форм нерезидентів, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у тому числі податок з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи. Постанова КМ України від 04.07.17 р. № 480. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/250134184>

23. Про затвердження Порядку визначення середньозваженого значення показника рентабельності для зіставної юридичної особи для цілей трансфертного ціноутворення. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 р. №191. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP170191?an=2>

24. Про затвердження Порядку розрахунку діапазону цін (рентабельності) та медіани такого діапазону для цілей трансфертного ціноутворення. Постанова КМ України від 04.06.15 р. № 381. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovye-zakonodavstvo/postanovi-kabinetu-ministr/63755.html>

25. Рекомендації з реалізації Плану дій з BEPS (мінімальні стандарти).

URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/2017_Roadmap_BEPS_UKRAINE_ua\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2017_Roadmap_BEPS_UKRAINE_ua(1).pdf)

26. Трансфертне ціноутворення: сучасний стан та проблеми правозастосування : монографія / [А. М. Котенко, М. О. Мішин, С. В. Брояков та ін.] ; за ред. А. М. Котенка; Нац. акад. прав. наук України ; НДІ прав. забезп. інновац. розвитку. Харків : Право, 2021. 162 с.